

Savršenstvo šerijata i opasnost inoviranja u vjeri

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed b. Salih El-'Usejmin

Prijevod: Senad Muhić

Revizija: Fejzo Radončić

الإبداع في كمال الشرع وخطر الابتداء

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: سناد موهيتش

مراجعة: فيزو رادونتشيتش

Savršenstvo šerijata i opasnost inoviranja u vjeri

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Hvala Allahu, od Njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se kajemo. Od Allaha tražimo zaštitu od zla nas samih i zla naših loših postupaka. Onoga koga Allah uputi, niko u zabludu ne može navesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može navratiti.

Svjedočim da je samo Allah Bog i da nema sudruga, te da je Muhammed Njegov rob i poslanik, kojeg je Allah poslao sa jasnom uputom i ispravnom vjerom. On je obavezu koju je preuzeo ispunio, ummet je posavjetovao i u ime Allaha, dok mu smrt nije stigla, trudio se i borio.

Svoj ummet je na jasnome putu ostavio, putu čija je noć jasna kao i dan i putu sa kojeg neće skrenuti osim propalica i gubitnik. Pojasnio je ummetu sve što mu je potrebno u svim segmentima njihovog života, do te mjere da Ebu-Zerr, Allah sa njim bio zadovoljan, kaže: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ni pticu koja nebom leti nije ostavio, a da nam o tome neko znanje nije dao."¹ Prenosi se da je neko od mušrika rekao Selmanu El-Farisiju, Allah sa njim bio zadovoljan: "Vaš Vjerovjesnik vas je svemu podučio, čak i kako ćete obaviti nuždu?" Selman reče: "Da, -zabranio nam je da se prilikom obavljanja velike ili male nužde okrećemo u pravcu kible, da se poslije toga čistimo desnom rukom i da bilo ko od nas, prilikom čišćenja, upotrijebi manje od tri kamena. Također (nam je zabranio) da se poslije obavljene nužde čistimo balegom ili kostima."²

U ovom veličanstvenom Kur'anu, Uzvišeni Allah pojasnio je temelje i ogranke vjere. Pojasnio je tevhid i sve njegove vrste, pojasnio je čak i pravila ponašanja prilikom sjedenja i traženja dozvole za ulazak. Uzvišeni veli: ***O vjernici, kad vam se kaže: Načinite mjesta drugima tamo gdje se sjedi - vi naćinite, pa i vama će Allah mjesto naćiniti.*** (El-Mudžadela, 11.) I kaže Uzvišeni: ***O vjernici, u tuđe kuće ne ulazite dok dopuštenje ne dobijete i dok ukućane ne pozdravite; to vam je bolje, poućite se! A ako u njima nikoga ne***

¹ Bilježi Ahmed br. 21689., 21770., 21771.

² Bilježi Muslim, Knjiga: Taharet-Šerijatsko čišćenje. Poglavlje o uklanjanju nećistoće, br. 262.

nađete, ne ulazite u njih dok vam se ne dopusti; a ako vam se rekne: Vratite se! - vi se vratite, bolje vam je, a Allah zna ono što radite. (En-Nur, 27-28.)

Čak je pojasnio i pravila vezana za odjeću, kazavši: *A starim ženama koje više ne žude za udajom nije grijeh da odlože ogrtače svoje, ali ne pokazujući ona mjesta na kojima se ukrasi nose.* (En-Nur, 60.)

O Vjerovjesniče, reci ženama svojim, i kćerima svojim, i ženama vjernika neka spuste haljine svoje niza se. Tako će se najlakše prepoznati pa neće napastovane biti. A Allah prašta i samilostan je. (El-Ahzab, 59.)

I neka ne udaraju nogama svojim da bi se čuo zveket nakita njihova koji pokrivaju. (En-Nur, 31.)

Ne iskazuje se čestitost u tome da sa stražnje strane u kuće ulazite, nego je čestitost u tome da se Allaha bojite. U kuće na vrata njihova ulazite. (El-Bekare, 189.)

Ovo su samo neki od mnogobrojnih ajeta koji pojašnjavaju ovu savršenu vjeru, kojoj nisu potrebni nikakvi dodaci, niti je od nje nešto dozvoljeno oduzeti. U vezi ove činjenice, Uzvišeni Allah, opisujući Kur'an, kaže: *Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve.* (En-Nahl, 89.)

Sve što je ljudima potrebno za ovaj i budući svijet, pojašnjeno je u Kur'anu, bilo eksplicitnim iskazom ili naznakom ili iskazom koji je rečen ili onim koji se razumije.

Cijenjena braćo!

Neki ljudi tumače Allahov govor u kojem kaže: *Sve životinje koje po Zemlji hode i sve ptice koje na krilima svojim lete svjetovi su poput vas - u Knjizi Mi nismo ništa izostavili.* (El-En'am, 38.) Tumače riječi: *u Knjizi Mi nismo ništa izostavili*, da je, Knjiga koja se spominje, ustvari, Kur'an, a ispravno je da se ovdje misli na Ploču čuvanu (Levhi mahfuz). Što se tiče Kur'ana, njega je Allah još ljepše i izražajnije opisao, kada je kazao: *Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve.* Ovo je jasnije i izražajnije nego riječi: *u Knjizi Mi nismo ništa izostavili - i sakupiće se poslije pred Gospodarom svojim.* Neko može kazati: Gdje se u Kur'anu spominje broj od pet dnevnih namaza? I gdje se u Kur'anu spominje broj svakog namaza? Kako u Kur'anu ne možemo naći pojašnjenje broja rekata za svaki namaz, a Allah kaže: *Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve?*

Odgovor na to pitanje jeste da Allah Uzvišeni u Kur'anu kazuje da nam je obaveza uzimati i ono što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem i na šta nas je uputio: *Onaj ko se pokorava Poslaniku pokorava se i Allahu; a onaj ko glavu okreće - pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš.* (En-Nisa, 80.)

Također kaže: *Ono što vam Poslanik da, to uzmite, a ono što vam zabrani ostavite; i bojte se Allaha jer Allah, zaista, strahovito kažnjava.* (El-Hašr, 7.)

Ono što sunnet pojasni, na to i Kur'an upućuje i ukazuje jer je sunnet samo dio Objave koju je Allah Uzvišeni dao Poslaniku, ka što kaže Uzvišeni: ***Tebi Allah objavljuje Knjigu i mudrost i uči te onome što nisi znao; velika je Allahova blagodan prema tebi!*** (En-Nisa, 113).

Dakle, na osnovu ovog, ono što je spomenuto u sunnetu, spomenuto je i u Kur'anu.

Cijenjena braćo!

Ako ovo znamo, onda možemo postaviti pitanje: Da li je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao sa ovoga svijeta, a da nešto od vjere koja vodi ka Allahu, nije pojasnio?

Nikako! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je cijelu vjeru, ili riječima, ili djelima ili odobrenjem, ili kroz davanje smjernica, a da o njima nije pitan, ili pak kroz odgovor na pitanje koje mu je postavljeno. Nekada se dešavalo da Allah pošalje beduina iz najudaljenijeg sela, kako bi upitao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nešto vezano za vjeru, da ga upita pitanje koje ga čak ni ashabi, stalno prisutni s njim, nisu pitali. Zbog toga, oni bi se radovali kada bi neki beduin došao da ga nešto upita. Na to da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije ostavio ništa od onoga što je ljudima potrebno, a vezano je za ibadete, poslovanja i njihov život, a da ga nije pojasnio, ukazuje i govor Allaha: ***Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodan Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.*** (El-Maide, 3.).

Ako ovo znaš, muslimanu, onda znaj i da inoviranje nečega u vjeru, pa makar i sa lijepom namjerom, pored toga što je vid zablude, predstavlja i udar na Allahovu vjeru i negiranje ispravnosti Njegovih riječi: ***Sada sam vam vjeru vašu usavršio.*** Čovjek koji uvede u vjeru nešto što nije od nje, kao da kaže da vjera nije upotpunjena, jer postoji i neki obred kojeg je on uveo, a koji nas približava Allahu. Još je čudnije kada neko uvede novotariju koja je vezana za Allahovo Biće, Njegova imena i atribute, a zatim kaže da je to vid veličanja Allaha i vid odstranjivanja svih mahana od Njega, te da on primjenjuje riječi Allaha u kojima kaže: ***Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!*** (El-Bekare, 22.). Čuditi se je onome ko uvede novotariju vezanu za Allahovo Biće, koju nisu poznavale prve generacije i imami vjeri, a zatim kaže kako time odstranjuje od Allaha mahane, veliča Ga i primjenjuje Njegove riječi: ***Zato ne činite druge Allahu ravnim!*** Po takvome, onaj ko mu se u ovome suprotstavi biva proglašen osobom koja Allaha upoređuje sa stvorenjima i sl.

Također, čudno je i to kako neki ljudi uvode novotarije vezane za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a zatim tvrde kako na taj način vole i cijene Poslanika, te da oni koji se sa njima ne slažu, mrze Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa ih zbog toga nazivaju ružnim nadimcima kojima inače

nazivaju one koji ne prihvataju njihove novotarije vezane za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Slični ovima govore: Mi veličamo Allaha i poštujemo Poslanika, a samim činom inoviranja u vjeri onoga što Allah i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nisu propisali, stavljaju se ispred Allaha i Poslanika. Allah Uzvišeni kaže: ***O vjernici, ne odlučujte se ni za što dok za to ne upitate Allaha i Poslanika Njegova, i bojte se Allaha! Allah, zaista, sve čuje i sve zna.*** (El-Hudžurat, 1.)

Cijenjena braćo!

Ja vas pitam u ime Allaha i želim da vaš odgovor bude iskren, a ne zasnovan na emocijama, da bude zasnovan na vjeri, a ne na slijepom slijedenju. Šta kažete o onima koji uvode novotarije u Allahovoj vjeri, bez obzira da li bile vezane za Allahovo Biće, Njegove atribute i imena ili pak za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a zatim tvrde kako veličaju Allaha i cijene Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem? Da li je to istina i da li je u stvarnosti tako? Ili pak ovu karakteristiku imaju ljudi koji van Allahovog vjerozakona ne izlaze ni koliko trun (vrh jagodice prsta), koji govore: Vjerujemo i potvrđujemo ono što je šerijat donio i čujemo i pokoravamo se u svemu što nam se naređuje ili zabranjuje, oni koji za ono što šerijatom nije legitimno kažu: Mi to odbijamo i ostavljamo i nije naše da se stavljamo pred Allaha i Poslanika i nije naše da o Allahovoj vjeri govorimo ono što nije od nje. Koja od ove dvije skupine je preča da voli i da cijeni Allaha i Poslanika? Nema sumnje da su to oni koji kažu: Vjerujemo i potvrđujemo ono što je šerijat donio i čujemo i pokoravamo se u svemu što nam se naređuje ili zabranjuje, klonimo se onoga što nam nije naređeno i mi nismo dostojni da u Allahov vjerozakon unosimo ono što nije dio njega ili da uvodimo novotarije u Allahovu vjeru. Nema sumnje da su ovi spoznali svoj stepen i veličinu svoga Tvorca i oni u suštini veličaju Allaha i uvažavaju Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. To su oni koji iskreno ispoljavaju ljubav prema Allahu i Njegovu Poslaniku.

To svakako nisu oni koji uvode novotarije u Allahovu vjeru, bilo da su vezane za vjerovanje, riječi i djela.

Čudno je kako neki poznaju hadis Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u kojem kaže: „Čuvajte se novih stvari u vjeri, jer je svaka novina u vjeri novotarija, a svaka novotarija vodi u zabludu, dok svaka zabluda vodi u Vatru.“³ I poznaju da je izraz "svaka novotarija" sveobuhvatan, čija je

³ Hadis bilježi Ahmed, br. 17274, i 17275., Ebu Davud u knjizi o sunnetu, poglavlje: pridržavanje sunneta, br. 4607., Tirmizi, poglavlja o znanju, poglavlje o pridržavanju sunneta i ostavljanju novotarija, br. 2676, knjiga o sunnetu, poglavlje o slijedenju prakse pravednih

sveobuhvatnost iskazana najjačim jezičkim načinom izražavanja koji ukazuje na sveobuhvatnost, a to je izraz "kullu-svaka". Onaj ko je koristio ovaj sveobuhvatni izraz je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i on zna na šta taj izraz ukazuje, jer on je bio najrječitije stvorenje i najbolji savjetnik, pa s toga nije mogao da izrekne ono čije značenje nije namjeravao. Dakle, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: "Svaka novotarija vodi u zabludu", znao je šta govori i znao je značenje ove izreke, jer ona je izrečena kao rezultat njegove savršenosti i potpunosti u savjetovanju ummeta.

Imajući u vidu da je u ovom govoru upotpunjeno troje: savršenstvo savjeta i želje, potpunost u pojašnjavanju i riječitost, te potpunost znanja i spoznaje, to ukazuje da se njime namjeravalo značenje koje je izrečeno. Zar je ispravno nakon ovog sveobuhvatnog govora dijeliti novotariju na tri ili pet vrsta? Nikako, takvo nešto nije ispravno. Tvrdnja nekih učenjaka da postoji lijepa novotarija, može se odnositi na dvoje:

1. da nije novotarija, ali se misli da je novotarija.
2. da bude novotarija, i tada je ona loša, ali ne zna da je loša.

Svakome ko tvrdi da ima lijepa novotarija može se odgovoriti na ovaj način. Dakle, na osnovu ovoga, sljedbenici novotarija nemaju opravdanja ni načina da nešto proglase lijepom novotarijom, sve dok je u našim rukama "oštri mač" Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "svaka novotarija je zabluda." Ovaj "oštri mač" napravljen je u periodu poslanstva. On nije napravljen u periodu kada su se desila razilaženja, nego u periodu vjerovjesništva kada i svako onaj ko u ovom ruci ima spomenuti "mač" može da odbije riječi onih koji tvrde da postoji lijepa novotarija, jer Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "svaka novotarija je zabluda."

Kao da osjećam da je u vašim dušama nemir koji vas tjera na pitanje: Šta kažeš o Omeru b. Hattabu koji je postupio ispravno kada je naredio Ubeju b. Kabu i Temimu Dariju da ljudima predvode namaz u ramazanu. Kada su se ljudi okupili da za njima klanjaju, on je kazao: "Ovo je divna novina. Onaj (noćni namaz) koji oni prespavaju bolji je od onog koji oni klanjaju."⁴

Odgovor na ovo je sa dva aspekta:

Prvi aspekt:

Nikome od ljudi nije dozvoljeno da se suprotstavi govoru Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bilo čijim govorom, pa makar to bio i govor Ebu-

halifa, Ibn Madže, br. 42. Tirmizi veli: "Hadis je hasen sahih, a ispravnim ga je ocijenio i Hakim, 1/95., a sa njim se slaže i Zehebi. Kod njih nema dio hadisa u kojem stoji: "Svaka zabluda vodi u Vatru."

⁴ Hadis bilježi Buhari, Knjiga o teravah namazu, poglavlje o vrijednosti noćnog namaza, br. 2010.

Bekra kao najboljeg čovjeka ovog ummeta, nakon Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ili govor Omera, koji je po vrijednosti odmah iza Ebu-Bekra, niti govor Osmana koji dolazi nakon Omera, niti govorom Alije kao slijedećim po vrijednosti, a pogotovo nečijim drugim govorom, jer Uzvišeni kaže: ***Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.*** (En-Nur, 63.) Imam Ahmed je kazao: “Da li znate koje iskušenje? Iskušenje širka, jer u srce onoga ko odbije neki Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, govor, može ući pokvarenost koja ga može odvesti u propast.”

Ibn-Abbas, Allah sa njim bio zadovoljan, veli: “Samo što na vas kamenje ne pada sa neba. Ja vam navodim riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a vi mi citirate riječi Ebu-Bekra i Omera.”

Drugi aspekt:

Mi smo uvjereni i u to nemamo nimalo sumnje da je Omer, Allah sa njim bio zadovoljan, jedan od ljudi koji je najviše uvažavao govor Allaha i Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i bio je poznat po tome, a nije prelazio granice koje je Allah postavio. Čak je bio i opisan tim svojstvom. Dokaz tome je i kazivanje (ako se uzme da je ispravno) koje mnogima nije nepoznato, o ženi koja mu se suprotstavila u vezi ograničavanja vjenčanog dara. Ona mu je citirala Allahove riječi: ***Kako biste mogli i oduzeti to kada ste jedno s drugim živjeli i kada su one od vas čvrstu obavezu uzele.*** (En-Nisa, 21.). Nakon toga Omer je odustao od ograničavanja vjenčanog dara. Međutim, oko vjerodostojnosti ovog kazivanja postoji spor. Ali, ovdje je cilj da pojasnimo kako je Omer poštivao Allahove granice i nije ih prelazio i zato ne priliči Omeru da se suprotstavi riječima Poslanika, sallallahu alehi ve sellem, i da novotariju nazove divnom, i da ova novotarija bude ubrojana u one koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo, kada je kazao: “Svaka novotarija je zabluda.” Ovo djelo koje je Omer nazvao novotarijom kada je kazao: “Divna li je ovo novotarija”, svakako se ne ubraja u novotarije na koje je mislio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je kazao: “Svaka novotarija je zabluda.” Svojim riječima: “Divna li je ovo novotarija”, Omer ukazuje na skupljanje ljudi iza jednog imama, nakon što su bili razasuti, a samo klanjanje noćnog namaza uz ramazan ima uporište u praksi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. U dva *Sahiha* potvrđena je predaja od Aiše, Allah sa njom bio zadovoljan, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao ljudima tri noći, dok se četvrtu noć nije pojavio. Nakon toga je kazao: “Bojao sam se da vam ovaj namaz ne postane obavezan, a vi ga niste u mogućnosti

obavljati.”⁵ Noćni namaz u džematu, uz ramazan, je sunnet i praksa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a Omer je upotrijebio izraz novotarija, iz razloga što, kada ga je Poslanik, ostavio, ljudi su nastavili da klanjaju. Neki su klanjali samostalno, neki sa jednim ili dvojicom ljudi, neki su ga obavljali u džamiji kao veća skupina. Omer, kada je to vidio, smatrao je da ih treba okupiti oko jednog imama, tako da je ovo okupljanje u odnosu na odvojenost koja je ranije postojala, bilo novina, a Omer nije uveo ništa što nije postojalo u vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ta praksa postojala je u periodu Vjerovjesnika, ali je ostavljena, pa ju je Omer samo obnovio. Na osnovu ovog, sljedbenici novotarija nikako ne mogu da u riječima Omera, nađu oporište za novotarije koje smatraju lijepim.

Neko može reći:

Postoje novine koje su muslimani prihvatili i koje praktikuju, ali nisu bile poznate u doba Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, poput škola, pisanja knjiga i sl. Ove uvedene stvari muslimani smatraju lijepim i praktikuju ih, te ih smatraju veoma korisnim. Kako onda spojiti između toga i riječi vođe muslimana i njihovog vjerovjesnika, poslanika Gospodara svih svjetova, sallallahu alejhi ve sellem: “Svaka novotarija je zabluda.”

Odgovor na ovo pitanje je sljedeći:

U suštini to se ne smatra novotarijom, nego predstavlja sredstvo ka propisanom, a sredstva se razlikuju shodno prostoru i vremenu. Poznato je da sredstva imaju status cilja, tj. sredstvo koje vodi ka propisanom je i samo propisano, a sredstvo koje vodi ka nečemu što nije propisano, ni ono nije propisano. Ustvari, sredstva koja vode ka haramu su haram. Ako nešto što je samo po sebi dobro vodi ka zlu, onda i ono postaje zlo. Poslušajte riječi Uzvišenog: ***Ne grдите one kojima se oni, pored Allaha, klanjaju, da ne bi i oni nepravdno i ne misleći šta govore Allaha grdili.*** (El-En'am, 108.) Grđenje mušričkih božanstvena nije nepravda, nego je propisano, ali onda kada za tim postoji potreba, dok je grđenje Allaha nepravda i zločin i ni u kojem slučaju nije dozvoljeno. Pa ako je grđenje mušričkih božanstava koje je pohvalno, uzrok da se grdi Allah, onda ono postaje zabranjeno. Ovo je dokaz da sredstvo ima status cilja. Škole i pisanje knjiga, iako su novotarija koja nije postojala u vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na način kako danas postoje, nije cilj samo po sebi, nego je sredstvo koje vodi do cilja, a sredstvo ima status cilja. Zbog toga, kada bi neko sagradio školu u kojoj je izučava

⁵ Predaju bilježi Buhari u Knjizi o teravim namazu, poglavlje o vrijednosti noćnog namaza uz ramazan, br. 2012., i Muslim, Knjiga o putnicima, poglavlje podsticaj na noćni namaz (teravim) uz ramazan, br. 761.

zabranjena nauka, ta gradnja bila bi zabranjena, a ako bi sagradio školu u kojoj se uči šerijatski ispravno znanje, gradnja bi u tom slučaju bila validna.

Ako neko kaže:

Kako odgovoriti na hadis u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko u islamu uspostavi (senne) neku lijepu praksu (sunnet), imaće nagradu za to kao i nagradu svih onih koji tu praksu budu sprovođili, do Sudnjeg dana.”⁶ Glagol "senne" znači propisati, uspostaviti.

Odgovor na ovo pitanje je sljedeći:

Onaj ko je kazao: Ko u islamu uspostavi (senne) neku lijepu praksu (sunnet), kazao je i: “Svaka novotarija je zabluda.” Nije moguće da od onoga koji istinu govori dođu riječi kojima se negiraju druge njegove riječi i nije moguće da su hadisi kontradiktorni jedan drugome. Onaj ko smatra da u Allahovom ili Poslanikovom govoru ima kontradiktornosti, neka ponovo razmisli o tome, jer takvo mišljenje proizišlo je samo iz nepotpunog razumijevanja. Dakle, ni u kojem slučaju nije moguće da u Allahovim ili Poslanikovim riječima bude neki vid kontradiktornosti.

Ako je tako kao što je kazano, onda se nepostojanje kontradiktornosti između hadisa: “Svaka novotarija je zabluda.” i: “Ko u islamu uspostavi (senne) neku lijepu praksu (sunnet)...”, pojašnjava na sljedeći način: “Ko u islamu uspostavi (senne) neku lijepu praksu (sunnet)...” novotarija nije dio islama i ne postoji lijepa novotarija, a postoji razlika između uspostavljanja sunneta i inoviranja.

Postoji odgovor u kojem nema ništa problematično.

Značenje: (Ko uspostavi (senne) je: Ko oživi sunnet koji je postojao, pa se vremenom zapostavio...Na osnovu kazano, uspostava sunneta i njegovo uvođenje koje se spominje u hadisu je relativno (tj. naziva se propisivanjem zbog toga što je uspostavljano nakon što je zapostavljeno), kao što je novotarija relativna u pogledu onoga ko oživi sunnet nakon što je zapostavljen. (tj. naziva se novotarijom jer je uvedeno nakon što je zapostavljeno.)

Postoji i još jedan odgovor na kojem ukazuje povod izricanja hadisa. Naime, prenosi se kazivanje da je grupa ljudi stigla do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i bili su u veoma teškom stanju, pa je Poslanik pozvao da im se sabere ono što je potrebno. Utom je jedan ensarija donio kesu srebrenog novca, koju je jedva teglio i stavio je ispred Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, tako da se na njegovom licu prepoznavala radost. Tada je on kazao: “Ko u islamu uspostavi (senne) neku lijepu praksu (sunnet), imaće nagradu za

⁶ Hadis bilježi Muslim u knjizi o podsticanju na sadaku, pa makar koliko i pola hurme ili lijepom riječju, te da je ona zaštita od Vatre, br. 1017.

to kao i nagradu svih onih koji tu praksu budu sprovodili, do Sudnjeg dana.” Dakle, uspostavi i podstakne na njegovo činjenje, a ne da ga uspostavi u smislu da propiše nešto novo. Tako da je značenje hadisa: Ko u islamu uspostavi (senne) neku lijepu praksu (sunnat): Ko uradi neko djelo podstičući druge, a ne propisujući ga, jer je propisivanje zabranjeno, s obzirom da u hadisu stoji: “Svaka novotarija je zabluda.”

Znajte cijenjena braćo, da slijeđenje (Poslanika) nije ispravno osim ukoliko se djelo sa šerijatom ne usuglasi u šest detalja:

Prvi: Razlog (povod):

Kada bi čovjek obožavao Allaha povodom nečega što šerijatom nije određeno, to bi se računalo novotarijom. Primjer tome je provođenje dvadeset sedme noći mjeseca redžeba u noćnom namazu. Za tu noć kažu da je noć Mi'radža. Noćni namaz je u osnovi propisan ibadet, ali njegovo praktikovanje povodom nečega što nije propisano šerijatom, niti je na tome bila poslanikova praksa, daje mu status novotarije. Usklađenost nekog ibadeta sa šerijatom veoma je važno jer se na taj način otkrivaju mnoge novotarije za koje se smatra da su sunnat, a one, ustvai, nisu sunnat.

Drugi: Vrsta:

Kada bi čovjek obožavao Allaha vrstom ibadeta koja nije propisana, ne bi mu bilo primljeno, kao npr. da za kurban zakolje konja. Razlog tome jeste što se za kurban mogu zaklati samo deve, krave i ovce.

Treći: Količina:

Kada bi čovjek dodao još jedan farz namaz, kazali bismo da bi se to računalo odbačenim ibadetom i novotarijom, jer se takvo djelo razlikuje od broja i količine određene šerijatom. Još preče da se kaže da je novotarija jeste kada bi čovjek npr. klanjao farz podne namaza pet rekata. Njegov namaz ne bi bio ispravan po jednoglasnom stavu uleme.

Četvrti: Način:

Kada bi čovjek tokom abdesta prvo oprao noge, pa potrao glavu, pa oprao ruke, a zatim lice, kazali bismo da to nije validno, jer se svojim postupkom suprotstavio poslanikovoj praksi i pravilima šerijata vezanim za način ibadeta.

Peti: Vrijeme:

Kada bi čovjek zaklao kurban prvog zul-hidždžeta, to mu ne bi bilo primljeno, jer svoj ibadet nije uskladio sa vremenom propisanim u šerijatu, niti sa poslanikovom praksom. Čuo sam da neki ljudi u mjesecu ramazanu kolju ovce, kao vid približavanja Allahu putem prinošenja žrtve. Takav postupak je novotarija ako se čini na spomenuti način, jer približavanje Allahu putem klanja životinje biva samo klanjem kurbana uz bajram, posebnog kurbana vezanog za obrede hadžda i akike. Što se tiče prinošenja žrtve uz ramazan, uz uvjerenje da se ima sevap kao što je sevap za kurban, to je novotarija. Klanje zbog mesa, dozvoljeno je.

Šesti: Mjesto:

Kada bi čovjek činio itikaf u svojoj kući, a ne u džamiji, ne bi mu to djelo bilo validno, jer itikaf se čini samo u džamijama. Kada bi npr. žena kazala da želi činiti itikaf u kući na mjestu koje je predviđeno za klanjanje, to ne bi bilo validno, jer svoj ibadet nije uskadila sa mjestom koje je za njega šerijatom precizirano. Primjer tome je i kada bi čovjek htio činiti tavaf, ali vidi da je gužva pa ode da tavafi oko harema. Takav tavaf ne bi bio ispravan, jer je mjesto tavafa unutrašnjost hrama. Allah Uzvišeni kazao je Ibrahimu Halilu: ***i očisti ovaj Hram Moj za one koji će ga obilaziti.*** (El-Hadždž, 26).

Dakle, ibadet se neće računati dobrim djelom, ako se ne ispune dva uslova:

Prvi: Iskrenost.

Drugi: Slijedenje Poslanika, a slijedenje neće biti ostvareno ako se ne ispuni šest detalja koji su maločas spomenuti.

Onima koji su iskušani novotarijama, koji imaju lijepe namjere i žele dobro, kažem: Ukoliko želite dobro, tako mi Allaha, ne znamo da postoji bolji put od puta prvih generacija, Allah sa njima bio zadovoljan.

Braćo, držite se Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, prakse, što više možete i slijedite put prvih generacija, budite kao oni i pogledajte da li će vam to imalo štetiti?

Utičem se Allahu da pričam ono o čemu znanja nemam. Naći ćeš mnogo onih koji slijede novotarije kako su nemarni prema djelima čija je validnost i legitimnost potvrđena. Kada završe sa novotarijama, onda su prema sunnetima nemarni i lijeni. Sve su ovo negativne posljedice koje novotarije ostavljaju na srce. Šteta novotarija na srce i na vjeru je ogromna. Niko nije nešto u vjeru uveo, a da to nije uticalo na zapostavljanje sunneta u istoj ili većoj mjeri, ka što naglašavaju neki učenjaci prvih generacija.

Kada čovjek bude svjestan da je sljedbenik, a ne zakonodavac, ostvariće strahopoštovanje, predanost, poniznost prema Allahu i samo će Njega obožavati. Također, usavršiće svoje slijedenje vođe svih muttekija, prvaka vjerovjesnika i poslanika Gospodara svjetova, Muhameda, sallallahu alejhi ve sellem.

Upućujem savjet svim muslimanima, mojoj braći, koji smatraju da je neka novotarija lijepa, bez obzira da li to bilo vezano za Allahovo Biće, Njegova imena ili attribute, ili pak vezana za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovo uvažavanje i pretjerano veličanje, da se boje Allaha i da te novotarije napuste, da svoje postupke utemelje na slijedenju, a ne inoviranju u vjeri, na iskrenosti, a ne na pridruživanju, na sunnetu, a ne na novotarijama, na zadovoljstvu Allaha, a ne zadovoljstvu šejtana, i neka nakon toga očekuju smirenost srca, ugodan i spokojan život, mir i veliko svjetlo.

Molim Allaha da nas učini od onih koji su upućeni i koji drugima uputu prenose, koji stanje popravljaju, da naša srca osvijetli vjerovanjem i znanjem,

da znanje koje imamo ne učini našom nesrećom i da nam podari da slijedimo put Njegovih robova vjernika, te da nas učini od Svojih dobrih i bogobožasnih robova, i pripadnicima jedine skupine koja će uspjeti. Neka je salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhameda, njegovu porodicu, i sve ashabe.

Odličan članak o značenju novotarije, stavu šerijata naspram nje, uz kratko pojašnjenje značenja predaje o 'lijepim novotarijama'.

